श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्
सत्रान्तपरीक्षा - मार्च/एप्रिल - २०२०

कक्षा-शास्त्री-२	प्रश्नपत्रम् – ६	गुणाः – ७०
विषयः – धर्मशास्त्रम्	सत्रम्- ४ (चतुर्थम्)	समयः- ११:३० तः ०२:३०
दिनाङ्कः – ०१/०४/२०२०	सन्दर्भग्रन्थः – मनुस्मृतिः (अ. ७-८)	

प्रथमान्वितिः (Unit 1) गुणाः

प्रश्नः १ अधोलिखितेषु कयोश्चित् द्वयोः ससन्दर्भं व्याख्यां कुरुत। १०

१ तं यस्तु द्वेष्टि संमोहात्स विनश्यन्तसंशयम्।
तस्य ह्याशु विनाशाय राजा प्रकुरुते मनः।।

२ बृद्धांश्च नित्यं सेवेत विप्रान्वेदविदः शुचीन्।
वृद्धसेवी हि सततं रक्षोभिरपि पूज्यते।

३ मौलाच्छास्त्रविदः शूरांल्लब्धलभानकुलोद्भवान्।
सचिवान्सप्त चाष्टौ वा प्रकुर्वीत परीक्षितान्।।

प्रश्नः २ द्वोयः कस्यचिदेकस्य सिवस्तरमुत्तरं लिखत। १०

१ दण्डस्वरूपं वर्णयत।

२ दूतप्रशंसा यथाग्रन्थं विवेचयत।

द्वितीयान्वितिः (Unit 2)

प्रश्नः ३ अधोलिखितेषु कयोश्चित् द्वयोः ससन्दर्भं व्याख्यां कुरुत। १०

१ यदा स्वयं न कुर्यात्तु नृपत्तिः कार्य दर्शनम्।
तदा नियुञ्ज्या द्विद्वांसं ब्राह्मणं कार्यदर्शने।।

२ सभां वा न प्रवेष्टव्यं वकतव्यं वा समञ्जसम्।
अबुवन्बिब्रुवन्याऽपि नरो भवति किल्बषी।।

३ सत्यं साक्ष्ये ब्रुवन्साक्षी लोकानाप्नोति पुष्कलान्।
इह चानुत्तमां कीर्तिं वागेषा ब्रह्मपूजिता।।

प्रश्नः ४ द्वयोः कस्यचिदेकस्य सविस्तरमुत्तरं लिखत। १०

१ सत्यासत्ययोः भेदः यथाग्रन्थं वर्णयत?

२ दोषयुक्तकन्यायाः वर्णनं कुरुत?

तृतीयान्वितिः (Unit 3)

प्रश्नः ५ निम्नाङ्किततेषु द्वयोः ससन्दर्भं व्याख्यां कुरुत। १०

१ पाणिग्रहणिका मन्त्रा नियतं दारलक्षणम्।
तेषां निष्ठा तु विज्ञेया विद्वद्भिः स्पतमे पदे।।

२ गोषु ब्राह्मणसंस्थासु चूरिकायाश्च भेदने।
पशूनां हरणे चैव सद्यः कार्योऽर्धपादिकः।

३ न जातु ब्राह्मणं हन्यात्सर्वपापेष्वपि स्थितम्।
राष्ट्रादेनं बहिः कुर्यात्समग्रधनमक्षतम्।।

प्रश्नः ६ द्वयोः कस्यचिदेकस्य सविस्तरमुत्तरं लिखत। १०

१ सीमाविवादनिर्णयं स्पष्टयत।

२ स्त्रीसंग्रहस्य लक्षणं विवेचयत।

चतुर्थान्वितिः (Unit 4)

प्रश्नः ७ दशानां लघूत्तराणि लिखत। १०

१ मनुस्मृत्याः रचयिता कः?

२ मनुस्मृतेः कति अध्यायाः सन्ति?

३ मनुस्मृत्यां सप्तमेऽध्याये कति श्लोकाः?

४ को राजदूतः श्रेष्ठः?

५ भूमिपः इत्यस्य कोऽर्थः?

६ राज्ञां श्रेयस्करं किम्?

७ गुप्तमंत्रणा कुत्र कर्तव्या?

८ कति विधः विग्रहः?

९ कामजन्य दोषाः कति?

१० क्रोधजन्य व्यसनानि कति सन्ति?

११ 'द्विज' शब्दस्य कोऽर्थः?

१२ सीमायाः कति भेदाः?

१३ अष्टमाध्याये कति श्लोकाः?

१४ आततायीनः कति भेदाः?

१५ मनुस्मृत्यानुसारं कति वर्गाः?

****